

Musiikkia voi katsella ja mosaiikkia kuunnella

Kamarikuoro Novena ja mosaiikkitaiteilija Minna Floman yhdistivät ilmaisu-kielensä poikkitaiteellisessa Maria-projektissa. Syntyi levyllinen musiikkia ja useita mosaiikkiteoksia.

Teksti Iida Ylinen
Kuvat Jukka Granström

Sekä Minna Floman että Novenan johtajana toimiva kanttori Nina Kronlund olivat tahoiltaan pohtineet Neitsyt Maria-teemaa. Marian pariin naiset yhdisti lopulta Flomanin mies, joka laulaa Novenassa. "Tapasimme Minnan kanssa, keskustelimme ja innostuimme ajatuksesta tehdä taidetta yhdessä. Näin saimme kahdella eri aistilla lähestyttävää taidetta saman teeman pohjalta", kertoo Kronlund.

Mosaiikkista voi nähdä melodian kulun

Floman oli vielä reilu vuosi sitten kauppaorkeestokoulu Hankenin hallinnossa päivätoissa. Vuoden 2010 alusta alkaen hän on keskittynyt täyspäiväisesti mosaiikkien tekoon.

"Mosaiikin teko on hidasta. Kuukaudessa olen tehnyt korkeintaan kaksi", hän kertoo.

Työ eteni sitä mukaa, kun Maria-aiheiset kappaleet valikoituivat Novenan ohjelmistoon.

"Lähdin liikkeelle siitä, että katsoin nuotteja ja kuuntelin versioita mukaan valituista kappaleista", kertoo Floman. Osaan mosaiikkeista on kuvattu kappaleiden melodiakulkua.

Musliikkista kuulee värejä

Myös kuorolaiset kävivät Flomanin työhuoneella tutustumassa mosaiikkiin tekoon.

"Kun näin ensimmäisiä Minnan tekemiä mosaiikkeja, ne antoivat musiikkiin sävyn, harmonian ja värin", Kronlund kuvailee. "Monet Maria-levyn kappaleista ovat sävyllään sinisiä."

Mosaiikkitaiteilijalle on itsestään selvää, että hän katsoo musiikkia. "Musiikkia voi katsoa vaikka nuotteina tai sen voi nähdä jonakin värinä. Tai sitten vain sulkee silmät ja näkee musiikin."

Mosaiikin ja musiikin analogia viehättää

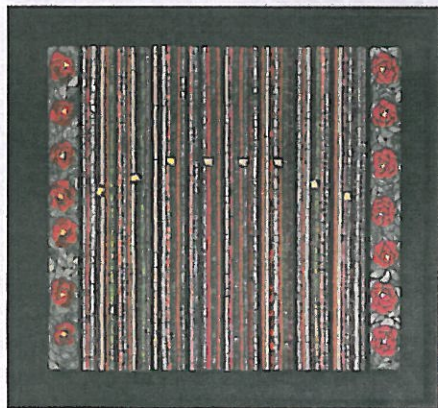
Floman mietti pitkään, kyseenalaistaako kokonaan väri- ja symbolimaailman, joka Mariaan liitetään. Jossain vaiheessa kuitenkin syntyi vahva tunne siitä, että tutut värit, symbolit ja legendat tulevat näkyväksi myös näissä töissä.

"On ollut mielenkiintoista nähdä, miten ihmiset eri elämäntilanteissa kokevat Marian eri tavoin tärkeäksi", sanoo Minna Floman (vas.). Yhteistä on Mariaan liitettävä äityden teeman. Nina Kronlund muistuttaa, että moniulotteisessa Mariassa on äityden lisäksi lukuisia muitakin puolia.

Mosaiikin tekemisessä rytmi on erittäin tärkeää. Mosaiikkipalasten asettelulla ja toistolla vaikkapa riveittäin, viistoon tai harvaan

Stabat Mater Dolorosa -mosaiikkista voi tunnustaa melodian. Teos kuvastaa Marian seitsemää tuskaa. Sen vastapari on valoisaa mosaiikki Ave Maria, joka esittää iloista asioita Marian taipaleelta.

luodaan rytmisyyttä.

"Tessara eli yksi mosaiikkipalanen on kuin nuotti. Kun minä jätän tyhjää palasten väliin, Nina tekee musiikissa tauon. Minä käytän konkreettisesti silmillä havaittavia värejä, Nina tekee värit musiikilla.

Minä teen kuvioita, hän kokonaisista kappaleista. Kun minä koostan näytellyn, Nina tekee konserttikokonaisuuden tai levyn", Floman havainnollistaa.

"Prosessi on lopulta varsin samanlainen", arvelee Kronlund. "Minna tekee käsillään, kropallaan ja aivoil-

laan. Niinhän minäkin teen. Käteni näyttävät ja rytmittävät. Musiikki on hyvin vahvasti kropassa. Koko kropalla lauletaan ja johdetaan."

"Maria on naisen arkkityyppi"

Taiteessa Maria esitetään usein koko kirkkokuntaa ja kaikkia ihmisiä suojelevana hahmona.

"Maria on mielenkiintoinen hahmo: tavallaan hän on yksityinen, mutta tavallaan ei. Hän on niin kuin kaikki äidit, kaikki naiset", sanoo Kronlund. Hänen mukaansa Marian tuskiaan esimerkiksi pitkäperjantaina on helpompi samastua kuin Jeesuksen kärsimyksiin.

Flomanin mielestä Maria on naisen arkkityyppi.

"Hän edustaa minulle ennen kaikkea naiseutta. Me olemme täällä miehinä ja naisina, ja Maria voi olla

meille tällainen kaikkien ihmisten äitihahmo. Olen pohdiskellut, voimmeko me kokea Marian eräänlaisena kanssakulkijana. Se ajatus tuo lohtua, turvaa ja vakautta elämään. Maria on perustavan tärkeä henkilöahmo Raamatun teksteissä. Poissa olevanakin läsnä oleva."

Flomanin "Mariamosaiikkia" on esillä Galleria Dixissä Helsingissä Uudenmaankatu 19:ssä. Näyttely jatkuu huhtikuun 17. päivään saakka. Galleriassa soi Novenan musiikki.

Novenan Maria-konsertti Porvoon tuomiokirkossa 5.5. klo 19.30.

"Yksi mosaiikkipalanen on kuin nuotti."

Keskellä iljain ja ruusujen

Espoon ruotsinkielisen seurakunnan kamarikuoro Novenan nimi tarkoittaa yhdeksää. Katolisessa perinteessä se viittaa yhdeksän päivän hartausharjoituksiin.

Taiteilija Minna Floman sisällytti numeron mosaiikkeihinsa. Syntyi yhdeksän taulua, jotka esittävät yhdeksää Mariaan liitettyä tuskaa. Niitä ovat muun muassa ilja, ruusu, orvokki ja kielo. Kuoron mukanaolo

heijastuu myös tällä tavalla mosaiikkeihin.

Novenan Maria-levyllä on kappaleita keskialjalta sekä renessanssin ja romantiikan kausilta. Joukossa on myös uudempiä sävellyksiä, kuten Arvo Pärtin Marian kiitosvirsi *Magnificat*. Sekä sille että *Ave Maria*- ja *Stabat Mater Dolorosa*-kuorotulkinnoille on vastineensa myös Flomanin samannimisissä mosaiikeissa.

Ave Maria -mosaiik-

Mosaiikkeja senioreiden ja vammaisten nuorten iloksi

Yksi Maria-projektin mosaiikeista saa kotinsa Tapiolassa sijaitsevasta Folkhälsanhusista. Talossa toimii senioriasumisyksikkö, koulu, vammaisten asumisyksikkö ja musiikkikoulu.

Myös Olarin kirkkoon on tulossa yksi mosaiikki. Rakenteilla olevaan nuorten vammaisten kotiin Stjärnhemmetiin on myös määrä tehdä yksi mosaiikki. Sen nuoret tekevät yhdessä Flomanin kanssa.

kiin on kuvattuna seitsemän Marian iloista tapahtumaa. Stabat Mater Dolorosa -mosaiikissa ruorostaan on tunnistettavissa samannimisen kappaleen melodian alku.

Mosaiikin sivustoja koristavat seitsemän punaista ruusua symboloivat Marian seitsemää tuskaa. Mosaiikkeihin Floman valitsi pysyvästi kuvastamaan maan ja taivaan välistä jännitettä.